

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Буковинські відносини.

Економічне і соціальне положення краю.

II.

В промові ректора Рошмана, котру ми подали вчора, згадує ся між иньшим про значне обдвожене великих посідаєть. Сей уступ був дуже на руку п. Вольчинському і він его зараз ухопив ся. Забрав слово, щоби підперти внесенне Рошмана, і притім ще раз взяв в оборону більшу посідаєть. На ту посідаєть, каже, хотіли наложити більший податок на школи (глядіть числа 36 і 37 Буковини), тимчасом ей треба боронити перед всякими новими тягарями. „То мене, каже, дуже дивувало і я ту думку виявив тоді ще, що то правдивий соціал-демократичний спосіб, ставити преріжні проекти, котрі незвичайно тяжко відбивають ся на господарскім положеню, щоби тільки помогти одній-однісенькій категорії людей, н. пр. урядникам“... „Одним словом, мене то дуже вразило, що як раз правительство висказує такі думки, і тому я ему еспротивив ся.“

Ся замітка п. Вольчинського була вимірена против гр. Гоеса, котрий, як звісно, боронив учителів; — от він і відповів Вольчинському і волоским дідичам так, що ті не мали вже що сказати.

Наука гр. Гоеса для волоских дідичів.

П. профессор Вольчинський — сказав гр. Гоес — нагадав ту ще нараду над шкільництвом і замітив, що то соціал-демократичний спосіб заводить правительство, аби оподаткувати більшу посідаєть. Я вважаю своїм обовязком відповісти на се кількома словами.

При нараді над шкільництвом звернув я увагу вис. сойму, що вже країна пора підвишити платню учителям. Коли я таке казав, то з пересвідчення, що вже без більших тягарів притім обійти ся годі та що найлегше ще було

пневеличке підвишене додатку на школи. На то мені відповіли, що податники дуже терплять від краєвих і шкільних додатків: не лиш мусять платити державний податок, але ще й додатки, котрі доходять до 200% — отже годі дальше обтяжувати населеня.

Се правда, що додатки дійшли майже до 200%, але се правда лиш по часті. Тих 200% платять лиш ті, що суть членами громад. Се доказана річ, що іменно 100% тих додатків, то додатки громадскі. В тих додатках велика посідаєть не бере ніякої участі (Голоси: Се правда!) — се одно. А друге: иде о ту п'ятину, яку дають великі посідаєть на школи. Не досить: що великі посідаєть не дають нічого на громадскі додатки, а ще й на ціли шкільні дають лиш п'ятину.

Я кажу, що підвишене додатків можливе, а ви кажете, що податники занадто обтяжені і підвишене не можливе. Коли-ж ви, панове, признаєте, що на шкільництво жертви потрібні, а самі тих жертв не хочете прийняти на себе, то тим чином обстаєте за дотеперішним нерівномірним розкладом додатків і не даєте спроможности підвишити їх. Коли-ж виступ против нерівномірного розкладу тих додатків, против привілеїв, що не мають історичного оправданя, а підчинене клясових інтересів інтересам загалу ви називаєте соціал-демократичним змаганем, то я зовсім явно признаю ся до соціал-демократичних принципів. (Браво! і веселіть!)

Але тоді, думаю, буду мати по своїй стороні і всіх тих, котрим иде о поступ краю і тих, котрі пересвідчені, що нині задачію великих посідаєть е, не держати ся старих привілеїв і нові привілеї здобувати, лиш свою матеріальну і духову спроможність радо відступати для загалу та давати таким чином добрий приклад населеню. В такий спосіб більші посідаєть будуть мати привілеї, далеко кориснійший і тривкійший, ніж всі дотеперішні, бо оснований на законі, будуть мати моральний вплив на край і провід. Хоч на такий мій погляд п. Вольчин-

ський не згодить ся, противно назве его соціално-демократичним, та проте я свого пересвідчення не дам собі відобрати. (Живі оплески).

Відправа президента краю волоским дідичам зробила велике вражінє. Сумна то справді річ, що волоскі дідичі ще гірші, як польскі в Галичині. Польскі тому кілька літ дуже кривили ся, коли гр. Ст. Бадені поставив внесенне на підвишене додатків дідичів на школи, але таки се внесенне перейшло. За те волоским зацфанцям на школі не залежить. Чудна річ, що волоске населеня ще таке темне і касті панів дає провід народу в руки.

Те все діяло ся на засіданю сойму 3-го марця.

*

В суботу 6-го марця, як ми вже писали, була в буковинськім соймі нарада над зміною ординації виборчої. П. Рот поставив внесенне о утвореннє нової загальної курії виборчої до сойму і заведено в тій і п'ятій курії до ради державної безпосередних тайних виборів. Сойм відкинув се внесенне (причинили ся до того Волян і Тиміньскій!), а натомісь поручив виділови краєвому виробити проект помноженя числа послів соймових, однак в границях дотеперішних курий (1. більших посідаєть, 2. міст і палат торговельних разом і 3. сільських).

Про внесенне д-ра Рота в тій справі ми писали вже в 36-ім числі Буковини. Дня 6. с. м. в соймі п. Рот мотивував своє внесенне. Мотивоване було менше-більше таке саме, як ми вже зазначили в 36-ім числі; тому й не повтаряємо его. В тій справі промаляв також і др. Стопкйй за внесеннем д-ра Рота. Він сказав: Я підписав внесенне п. Рота і буду за ним голосувати. Не потребую багато слів тратити на доказ того, що се внесенне можна би і треба би прийняти, бо оно відповідає зовсім вимогам теперішних часів. Особливо важна одна точка в проєктованій зміні, а то безпосередні і тайні вибори. Ся точка важна особливо для громад сільських, котрі заступаю; тимчасом заносить ся на зміну

11

ЗАЛІССА.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Справді, дурноватий Антошко буде найліпший дохтор до шпиталю! — загули всі. — Який шпиталь, такий дохтор!

Славко усміхав ся, а війтів Івась на приказ батька привів будучого дохтора з коршми, де він звичайно пробував. Цілій радї незвичайно подобало ся, що вигадали для Антошка імя „дохтор.“ Був то, сказати-б, громадскій волоцюга, за здоровий, щоби мав надію жити з милостині, а за лїнний, щоби взяти ся поважно до роботи. Був якийсь час громадским пастухом, відтак водоносом жидівским, зарібником і — посміховищем для цілої громади, особливо коли залив ся. І такому то чоловікови припала тепер честь бути „дохтором.“ В одній сорочці і штанах, без шапки, стаїв він перед свїтлою радою громадскою і справді дурновато усміхав ся.

— Ну, Антошко, ми обібрали тебе за нашого дохтора — зачав кум Андрій.

Антошкови була то новина не аби-яка і він недовірчиво спитав: — За дохтора?

— А-я! або що? не хочеш бути? Як не хочеш, то ми Криворукого возьмемо. Яке їхало, таке здибало!

Старшина громадека засміяла ся.

— Ніби то, як то за дохтора ви мене обібрали? — питав ся Антошко, не зважаючи на сміх.

Кум Андрій встав і, не промовивши ні слова, завів Антошка до „яптики,“ казав ему понюхати кислоту карболову і пояснив, що то хорим має давати пити. Як з мови его було видко, він не вірив в то, що справді так треба уживати сего „ліку,“ але разом не дуже вірив і Славкови, коли той поленив, що то треба всяку нечистоту зливати тим „квасом.“

Антошко понюхав кислоту і сплюнув. Хоч дурноватим его звали, але він знав собі ціну і не думав сповняти за дармо докторскі функції.

— Я вже знаю — казав він — що то „холерників“ я маю доглядати. Я чув у Мошка, що слабість від нас не далеко, тай не мислю за дармо робити в шпиталі.

— Але-ж, Антосю, — відповів кум

Андрій — ми тобі заплатимо тай того квасу дамо, можеш его пити до-схочу.

— То ви его пийте самі — образив ся волоцюга — а мені як не буде фляшка горівки що дня, то я і дохтором не хочу бути. Я вже знаю, що то холера! Тому двацять літ...

— Ну-ну! — перебив війт ему — вже ми тобі кривди не зробимо. Дамо тобі на місяць два ривьскі і що дня фляшку горівки. Згода?

— Най і так буде, що з вами робити? — сказав Антошко таким тоном, як би робив ласку цілій громаді — і хто знає, чи справді не була се ласка з его сторони.

— А ти холери не боїш ся? — спитав Славко Антошка.

— Я?! Або то холера не така сама слабість як кожда иньша? Троха більше людей забирає; але людей і так за багато на свїті.

— Правду кажеш! — потвердив сам війт. — Тепер ти, наш пан дохтор, возьми собі яптику з шоши до свого шпиталю, най мені ту не смердить! А то мені вже голова запоморочила ся від тої яптики. Десь люди вигадують таке вонюче! Тьфу! То від того самого ліку можна слабість ді-

таку, котра може покривдити громади. Адміністративна комісія для міст, котрі вже вибирають безпосередно, хоче завести ще й тайне голосоване, а для громад ні. Я би дуже просив, розтягнути сю постанову і на сільські громади. Що-до безпосередних виборів, то вже й нині безпосередно вибирають передміщани з Роша, Каличанки і Клокучки, так само в Радівцях і Сереті — і лиха з того нема. Чим же-ж ті передміщани ліпші і мудріші від садагуреків, вижницьких, кімпольонських і н.? Ми і в Чернівцях маємо ще досить неписьменних, особливо на передмістях — чому-ж вони мають більші права, як селяни? Задля чистого припадку, що вони мешкають на передмістях Чернівців, Сучави, Радівців і Серету? Коли так, то се зовсім несправедливо.

Відтак доказував др. Стоцкий, яку невігоду мають громади з посереднім голосованем, з прав виборами. О тім пересвідчили ся і в Чернівцях при правиборах до п'ятої курії. Правиборцями трудно з'ясувати собі з 20 імен і диктувати їх комісареві, а комісареві знов трудно записувати при кождім правиборці з 20 імен. Безпосередні вибори потрібні не лиш для більших посілоостей, але і для менших. Що-до тайного голосованя, то очевидна кривда діє ся селянам, що на своїх посілах до сойму не голосують тайно, так як на посілах до ради державної. Неписьменність тут ні при чім. При теперішніх виборах до ради державної на Буковині виказало ся, що мимо неписьменности великої маси людей вибори пішли гладко. Але більшости соймовій іде очевидно о то, щоб виборці не мали свободи і були дальше залежні. Коли у вас такий намір, то скажіть лише то отверто, що вам іде о залежність виборців. Коли жадає ся більшої свободи для великих посілоостей і міст, то о скільки більше потрібно би єї для сільських громад! Вища освіта і без того дає більшу свободу і незалежність під кождим взглядом, а тут людям, звязаним уже й так малою освітою, має ся задержати і на будуче їх неволю і зависимість при виборах!

В тім дусі промавляв ще й п. Тітінгер, але, як сказано, надармо. Волоскі бояри і їх рускі прихвостні таку важну справу вбили. Руский нарід того їм не забуде!

Теперішні руско-польські відносини

в Галичині характеризує *Руслан* в дуже досадний спосіб. У вчорашнім числі сеї газети чита-

статі. А ви, панове радні, накажіть своїм сусідкам, най сир а потім огірки ховають, бо ще готова прийхати комісія і все зілле тим квасом.

— Тьфу! — сплюнув і вийтів брат Андрій — ще чого не бувало!... А якже потім сир та огірки з тим квасом їсти? Я не знаю, що ті пани вигадують, все аби християнинови на перекир!...

— Або егомосьць не казали так само в церкві, ще заким погоріла? — відізвав ся один з радних. — „Робіть, каже, порядки, не їйте того а сего, не пийте води“ — так як би то могло встерегти чоловіка від смерти. Ви, паничу, — обернув ся він до Славка — не гнівайте ся... але кому на вік, тому й на лік — а як вмирати, то вмирати. Так Бог дав!

— А чому Мошко не прийшов на раду? — спитав ще пан писар.

— А де-ж би жид радив над холерою! — засьміяв ся Андрій Костишин і всі за ним також. — Жидови іно згадай холеру, то він відвертає ся.

Славко став їм поясняти, що небезпечність велика, холера недалеко і порядки робити треба. Радні не перечили Славкови, але можна було присягнути, що думали инакше.

Коли Славко відходив, они сьміяли ся

емо наріканя на страшну несовітність дописувателів польських газет, котрі без найменшого почуття справедливости і чести кидають ся на Русинів за те, що ті сповняють свій обовязок горожанський і беруть участь в акції виборчій. Дописи тих польських дописувателів повні клевет і ненависти до Русинів. На то *Руслан* каже:

„Що у всіх тих дописях до поодиноких дневників праси польскої видна систематичність і явна тенденція оклеветувати загал Русинів, се не підлягає сумніву. Се найновіший спорт кореспондентів провінціоанальних, а несовітність панів редакторів праси польскої, що містять такі несправдлені дописи. Тількиж сей спорт готов звернути ся як-раз не тільки в некористь самих авторів клевет, але — що важнійше — може дуже некорисно вплинути на неполаднані доси взаємини національні в краю нашім. З краю доходить нас вісті невідрадні. Коли акція виборча що-йно починала ся, а коли в *Gazet-i Narodow-ij* появили ся статі на тему: „Ані сойм галицький, ані комітет центральний польський не заключали ніколи ніякої угоди з Русинами та що комітет сей має вольну руку в акції виборчій“, вже тоді указали ми на небезпечність такого пониманя справи виборчої і радили по щирости до відвороту. Коли-ж наче у відповідь на ті наші слова перестороги, вичитали ми в „*Reichswehr*“ статю з підозрінем о нахил духовенства руского до схізму і Росії — положене погіршило ся ще більше. Підозріня ті діймили дуже болучо князів нашої церкви яко зверхну власть руского духовенства, і ми знов указали на конечність, щоби правительство краеве обняло ролю роз'ємника в тій тяжкій ситуації, бо розлад, який би вийшов по виборах, наicoli би ті вибори мали випасти в дусі неоправданих аспірацій деяких кругів посольських, був би за великий і за сильний, як щоби можна важити ся приложити руку до злагодження суперечностей, що замість маліти, через таку роботу усилюють ся. Менерам, що ведуть нині акцію виборчу на Руси із сторони польскої, чейже буде звісно, що „Католицкий руско-народний Союз“, передвиджуючи, на що заносить ся, усунув ся заздалегідь від всякої акції виборчої. Нині инша думка набирає чим раз більше плоти і стала вдомашняти ся вже там, де може найменше сего сподівали ся. Русини-народовці стояли все на основі мирної та реальної роботи в користь свого народу. Они стояли і на основі доброго і чесного порозуміння і згоди з польскою народностю в краю та на основі пошанованя інтересів держави, котра — дякуючи великодушности нашого

зі свого дохтора і зі всіх рад против холери. Їх вибір хати на шпиталь і прислуги — то були немов клини не то з холери, але зі всякої недуги на сьвіт і смерти. Славко, що начитав ся тільки вістий в часописях про холеру і уявляв собі єї грізною марою, найстрашнійшою з усіх, які видумала людська уява, думав застати і в сеї страх перед нею, — тимчасом що побачив? Турецьку рівнодушність в таким грізнім положеню; а коли й замітив який страх, то страх перед властями, а не перед холерою. Сама холера — то от собі недуга, на котру вистане „лятика“ з шони, розвалена хата яко шпиталь і дурноватий Антошко яко доктор...

V.

Кажуть, що кождий інтелігентний батько два рази в житю „здає матуру“, раз учеником, а другий раз батьком сина, що кінчить середню школу. Іспит зрілости, сеї старосьвітський останок, опертий на тім пересяуді, що кождий двайцятилітній молодець може і повинен з рівним замилованем учити ся і розуміти аналітику, логаритми і красну літературу, процесии хемічні і тайни лірики, — томить аж до нервової слабости не лише кождого ученика, але не менше й батька его нетерпеливим ожиданем. А ще

наймилоствійшого монарха і его справедливий і теплий опіці над всіма народами, — стала ся для Русинів одним пристановищем і запорукою їх розвою і будучини. Але всі змаганя наші в тих напрямках і найцирпа наша воля розбивають ся і йдуть на марно задля прямо лихої волі безоглядних шовіністів. Тож нині, в так поважній хвили, коли гадка цілковитого усуненя від якої-небудь акції політичної стає ся суццою конечностю і для найбільше уміркованих кругів руских — нині мусимо ще в послідне заявити, кому слідує, що відвічальність за теперішній і дальший розвій відносин межинародних в краю нашім спадає і спаде в першім ряді на тих, що не узнали наших добрих намірів і зруйновали те, до чого ми з всяким пожертвованем сил клали основи.“

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 9-го марта 1897.

Іменованя. Секретар краєвого правительства Вісаріон Грибовский іменований старостою повітовим, а комісар повітовий Николай Маковой секретарем краєвого правительства.

Руска Рада рішила в справі вибору посла до ради державної з міста Чернівців лишити виборцям вільну руку. Кандидатами суть бурмістр Кохановский і адвокат Штраверхер.

Справа розділу генеральної греко-католицької семінарії у Львові на семінарії епархіяльній, стала поступати вже наперед о стілько, що правительство присінило плян організації. Справа та була тепер предметом нарад всіх трьох єпископів наших в Перемишлі в часі посвященя преосв. єпископа Чеховича.

Женщини і університет. Збір професорів філософського відділу на Ягйлоньскім університеті в Кракові ухвалив приймати женщини з гімназійним іспитом зрілости на звичайні слухачки. Проект признаня неіспитованим прав надзвичайних слухачок відкинуто, тому що на університет могли би зголосуватись женщини без відповідного наукового підготовленя. Те саме ухвалено і на львівскім університеті. Всі прочі університети в Австрії мають також висказати в тій справі свою гадку.

коли ученик вдасть ся такий, як син о. Левіцького, Генко, хлопець пустий і лінвий, то непевність і ожидане на довгий час перед матурою відбирають батькови сон та вічно приводять ему на думку ті великі гроші, які видав на науку сина. Ще як би о. Левіцький був багатий, то й не жалувал би грошей; але він з остатного тягнув ся, свої доньки кривдив, аби лише синів вивести в люди. Генко був наймолодшим сином і о. Левіцький уже числив собі, що уступить ся ему з голови, записавши ся до духовної семінарії; а на его місце бодай одна донька, Зоня, буде ходити до учительської семінарії. Так коли надходив день матури, о. Левіцький не втерпів сидіти в Залісею, і поїхав до Льова, аби зараз в день матури знати, яка доля жде его і Генка.

Здає ся, молодий син о. Левіцького, складаючи того дня іспит зрілости, не переживав таких мук нетерпеливости, як его батько. Его ожидане було таке, як би ту йшло о смерть або жите хорої а дорогої ему особи, котра мусіла піддати ся якійсь тяжкій операції, а від виздоровленя єї залежала доля родини. Хоч не бажав перепикаджати синові, але проте не втерпів і кілька разів в день приходив до гімназії розвідувати ся, як справа стоїть. Та

Ухвалою союму перенесено школи в Нових і Старих Мамаївцях і у Вашківцях в другу класу платні.

Виборча практика. При виборах президента Сполучених Держав закидала одна партія політична противному кандидату, що він сидів уже в поліційній арешті за волокитство. Рознесли сю вістку тисячі обіжників по цілм краю. Вина кандидата була очевидна, бо кожний міг пересвідчити ся сам в поліційних книгах, де его імя було виписане. І справді кандидат сидів в арешті, але мав тогди лише два роки, коли его згубила нянька. Поліцаї найшли були сараку та завели на стацию поліційну і там позістав він, доки не зголосили ся родичі. Таких то штучок уживає ся перед виборами.

Електричний трамвай у Львові перевіз в р. 1896 загалом 3,785,692 осіб, не вчисляючи в те осіб, що мають абонаментові або вільні карти їзди. Дохід brutto виносив 203,005 зр. 68 кр. В р. 1895 виносило число осіб тільки 3,222,941, а дохід 172,834 зр. 7 кр. Найбільше уживали трамваю в літних місяцях, в червні, липні з пересічним числом денно по 12,000 а найменше в зимових місяцях, січні, лютім по 8000 денно.

В Сан-Франціско удало ся властям зловити убийника Юрия, Едварда Бутлера, що в Австралії забив аж 14 людей. По посліднім убійстві прибрав Бутлер імя своєї жертви капітана Велера і вступив в службу мореплавну, щоби тим способом видістати ся з Австралії. Бутлер звик був приваблювати людей, що поїдали капітали до середини Австралії надіями на зиски з доброго поміщення грошей. В безвісних стенах убивав свої жертви і забирав їх маєток.

Угорські інквізитори. Тамтого тижня судили в Коломиї сензаційну справу, що кинула прикре світло на відносини, які панують на угорекім пограниччі. Перед судом стаяли гудули Михайло Шикман, Панталеїмон Венрюк і Василь Шикман під закидом, що украли воли з пасовиска Боуль на Угорщині. В слідстві, провадженім угорекими жандармами, они признали ся були до вини. Свідки, що їх переслухували жандарми, потвердили також закинений їм злочин. Однакож в суді річ вийшла зовсім інакше. Обжаловані заперечили, що не почувують ся до жадної вини, та що до першого зізнання змусили їх жандарми інквізиційним способом дохожденя, правдивими тортурами. Жандарми стискали їм ланцунки коли не хотіли признавати ся до вини, так сильно,

не судило ся о. Левіцкому мати того дня потіху; вечером, на коридорі гімназії, дізнав ся, що Генко при іспиті „перепав“ на цілий рік. Ся вістка так прибила его, що він соромив ся перед кождим перехожим учеником, дивив ся остовпілими очима на заплаканого сина і не мав сили сказати ему хоч слово. Аж по добрій хвилі вишептав „ходи!“ і оба мовчки зійшли сходами в низ та з соромом і жалем на лица вийшли на місто. В розпуці, мов би по невдалій операції, завів о. Левіцкій сина мовчки на станцію, до мешкав, розплатив ся з господарем, казав прикликати фіякра, забрав свої і синові річи і зараз виїхав на дворець, хотяй ще до поїзду було часу дві години. Аж коли на двірці в салі усіли оба за стіл, о. Левіцкій, заломивши руки, тихо спитав сина:

— Що-ж ти мені, Генку, наробив? Чи ти серця не маєш, що тобі не жаль ні мене ні бідних сестер?

І тільки всього. Казав ему відтак подати вечеру, а сам не міг навіть допити поданої склянки пива. Генко їв зі смаком, хоч — звісно — виглядав так як виновник.

За те сцена дома, коли приїхали до Заліся, була далеко прикрійша. Дізнавши ся про пригоду Генка зараз на вступі в

що з рук витрикувала кров струями, кололи їх багнетами, шарпали за вуса і били кольбами... Головного свідка Марию Кузнікову привязали жандарми з дитиною на руках до крісла і до стола і тримали її в тій позиції через цілу ніч. Всі ті факти стверджено в суді як найдокладніше, а лава присяжних увільнила Гудуль.

Серце по правій стороні найшли лікарі у 64-літнього пекаря Фердинанда Піхіянті, у Фльоренції. Піхіянті прийшов до шпиталю, хорий на водну пухлину і при оглядинах відкрили в нім лікарі тоту аномалію, про яку він не знав нічого цілий свій вік. Тому що се є великою рідкістю, постановили лікарі зняти з него фотографію за помочию рентгенівських промінів.

Краєвий музей в Чернівцях одержав від союму 5000 зр. в двох річних ратах на фонд будови власного дому з тим услівем, що будова мусить розпочати ся найдалше в лютім 1900 року. Надто дістав на переведене вступних робіт 300 зр. від союму а від міністерства просвіти 500 зр. так само, як тамтого року.

Чоловік мумія. З Парижа доносять: Велику увагу всіх звернув тут феномен, якого появу варто замітити, як незвичайний куріоз. Є се чоловік мумія, страшний оказ химер природи. Не має він ані товщу, ані мускулів, лише жовта пергаментова шкіра обтягає дрібні кости. Важить сей чоловік 22 кілограми. Очи широко відкриті і без повік, а зуби видно по причині, що нема губ. Сей живий кістяк викликав тут загальну сензацію, не лише серед товпи, що все жадна нових вражін, але також між ученими, що намагають ся дослідити причини сеї одинокої в сеім роді атрофії мускулів.

Завзята подорожна. Сими днями померла в місцевости Анамоза в державі Айова в Америці пані Керсон з Бельфасту. Повдовівши 1864 року прибула до Америки з своєю дочкою, аби відвідати брата в Шікаго. Брат вкорі потім помер і лишив їй величезний маєток. Она уживала его в той спосіб, що їздила заєдно з Америки до Європи і назад. Їздила звичайно парохом „Люканія“ і переїхала Атлантийський океан ні більше ні менше лише 250 разів. В завіщанню полишила щедрі записи капітанові і офіцерам парохода.

Дива всесвітної вистави парискої в р. 1900. буде мала нагоду публіка оглядати. Ось що там буде: Палати праси з друкарськими машинами ротацийними, машинами до складання черенок, бюроми редакційними, з газетою нарочно в сій цілі редагованою на місци, телефонами,

хату, мати енергічно відкинула его від себе, коли хотів поцілувати її руку; він аж упав на поміст. „Геть мені з хати!“ кричала она захриплим голосом. „Ані на очи не показуй ся мені!“

— Дайже спокій, Мариню! — втихомирювала її бабуся і пристушила до Генка, аби взяти его в оборону. — Ще готов собі хлопець що зробити з жалю! Бідний Геньо!

— Не бійте ся! — говорила мати. — Він не з тих, що мають серце; не зробить собі нічого!

І дійсно, хлопець стояв вправді не з радісним лицем, лише з якимсь отупілим, все-ж таки тепер вже не знати було в его поведеню найменшого жалю і розуміня свого положеня та злиднів родини. А коли вкінці обі найстарші сестри зі слезами в очах приступили до него і подібно, як батько, сказали: „Що-ж ти Генку, нам наробив?“ — він навіть обидив ся і відкинув їх від себе словами: — „А, вам що до того? Сам завинив і сам терплю.“

(Дальше буде).

телеграфами і „кінематографами“, представляючими поступ і рух дневникарської праці. Похіт народів в неменьшій числі як 50,000 осіб в день роздачі нагород. Одаги народні. Вистава пам'яток по людях великих 19 столітя. Корабель океановий — модель природної величини з всіми подробицями. Театр акваріум — або світ підморекій. Театр панорамічний всіх частий світа. Мешканці різних країв і картини їх істнованя будуть доповненем сего театру. Храм золота, картина покладів золотих на світлі і спосіб добуваня сего дорогого металю. Велика панорама Альп — і дві палати ледові. Панорама армії Наполеона I., як виїравляє ся в Москву і вертає звідтам назад. Панорама тайн океану. Маореорама, або панорама движима, що давати буде ілюзію подорожий по різних краях Європи, Азії і Африки. Панорама Мадагаскару. Освітленя підводне ріки Секвани. Зелізня ховзюча ся. Велик гльоб зладжений географом Реклю. Репродукція підземних копалень вугля під горами Трокадеро і два балйони на привязи, сполучені з собою дротом.

Вибух балйон, пущений перед кількома днями в Берліні військовим аеронавтичним відділом. Завдяки охоронним прирядам спасли ся три офіцери, що находили ся в лодці а балйон згорів разом з усіма прирядами.

„Мое дороге жите“ — таку напись мала на собі пачка, котру один віденський бангир, померший в Рівієрі, зіставив своїм дітям в спадщині. В пачці було 3257 рецепт, записаних лікарями австрійськими, німецькими, італійськими, французькими і англійськими, а межі ними є не одна знаменита личність. Всі ті лікарства, як показують рецепти були замовлені і заплачені а коштували загалом спору суму 7000 зр.

На кару смерти засудив тернопільський суд Василя Господюка за те, що убив свою наречену Марию Цвюк. Убійства допустив ся Господюк з любови! Обое пізнали ся в Тернополі в тім часі, коли Господюк служив там у війську і загадали побрати ся. По відслуженю військового обовязку хотів Господюк показати свою наречену матері і тому взяв її з собою до села, до рідної хати. Але мати Господюка не хотіла і чути про таке весіле і викричала ся на сина, що ему очи видре, що его видідичить і прожене з хати, як він звяже ся з Мариєю. Отже Господюк відпроваджував Марию назад до Тернополя, а по дорозі постановив її убити. Чому і за що? — се психологічна загадка тої звірекої натурі. В лісі заткав дівчині уста і трома ударами по голові убив її. Відтак притримав її ще до землі, щоби стекла уся кров і кинув трупа до Серету.

Дрібні вісти. Др. Леслав Бороньский, адвокат краєвий і редактор „Нової Реформи“ відобрав собі жите. — Перед німецьким цісарем застрілив ся в Thiergarten-і в Берліні охотник полку ївардії бар. Бортіф зі страху перед карою за військовоу провину. — В Ніцці виступила славна співачка Паті в новій опері „Dolores“ в сукни, на котрій було діамантів в вартости пів мільона зр. Вікова співачка піддержує свій вигляд купелями з шампаньского вина, встрікуваними заскірними фосфору, етером і т. п.

Телеграми „Буковини“.

З дня 9-го марця 1897 року.

Париж. Агенція Гаваса доносить з Каней що адмірала мали зажадати від своїх правительств висилки 600 чоловіка для удержаня порядку в більших містах Крети.

Атени. Докладно не знають змісту грецької ноти. Однак запевняють, що відповідь кладе натиск на те, що Кретенці не хочуть автономії, тож она не єсть розвизанем кретенського питання. Греция послухає рішеня Кретенців. Відкликане грецьких війск дало би тільки гасло для нових заворушень, супротив яких грецький нарід не міг би спочивати бездільно.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.

Перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенъству і всім вірним через Впреосъв. Митр. і Преосъв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарекі знаряди, збіже в зерні і солоні, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливіть обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінаций в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5 процент. Гваранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителїв!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Урядник в Чернівцях, з платнею 1600 зр. пошукує

ГОСПОДИНІ

до веденя домашнього господарства. Услівя: щоб була Русинка в віці 25—30 літ.

Зголошувати ся треба листами (фотографія пожадана) — poste restante Чернівці під знаком П. Т. Нр. 11. до кінця марця. На не прийняті офертї відновїди не буде.

3—6

ПОКЛАДКИ

від правдивих курий Брама по 15 кр., від голандских чорних з великим білим чубом по 25 кр., від курий Houdans по 25 кр., правдивих етирийских по 10 кр., сїрбних падуаньских по 30 кр., Langshaus по 30 кр., від індиків по 30 кр., сїрбних Wyandottes по 30 кр., італїянських по 30, карликів по 30, Кохїнхїнських по 25, семигородских голошїнок по 20, Dorkings по 25, Покагама 50 кр., Енденьских гусей великанів по 1 зр. за покладок, пекїнгских качок по 20 кр., від великих етирийских качок по 20 кр.

Розсилаю покладки лише від расових птиць, нагороджуваних дуже часто, і даю за чистість і правдивість раси векку гарантію.

MAX PAULY,

Köflach (Steiermark).

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою нерекондованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленєм, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новїйшими повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського „В день сьвятої волї“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Гайна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспїшні	особові	мішані		поспїшні	особові	мішані
до Чернівцїв				з Чернівцїв			
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	329	912	1000 523	До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиць			430 612

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейскї час рїзнять ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромового.

За редакцію відовїдає Осип Маковей.

